9 Οκτωβρίου 2013

Η ενορίτισσα της μονής μας Μαρία Γκεόργκιεβνα Ζούκοβα, κόρη του διάσημου στρατάρχη Γεωργίου Κωνσταντίνονβιτς Ζούκοφ, μου διηγήθηκε κάποτε με θλίψη ότι η γιαγιά της (από την πλευρά της μητέρας της), η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα, που είχε πια συμπληρώσει τα 89 της χρόνια, είχε να κοινωνήσει από την παιδική της ηλικία. Μια επιπλέον δυστυχία ήταν ότι η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα εδώ και αρκετά χρόνια υπέφερε από γεροντική άνια. Έφτανε να μην αναγνωρίζει ακόμη και την αγαπημένη της εγγονή -την έβλεπε και μπορούσε να πει με απόλυτη γαλήνη: «Ποια είστε; Πού είναι η εγγονή μου; Πού είναι η Μάσα;». Η Μαρία Γκεόργκιεβνα πνιγόταν στα δάκρυα, αλλά οι γιατροί τής έλεγαν ότι η κατάσταση είναι μη αναστρέψιμη. Συνεπώς, ήταν αδύνατο να καταλάβουμε αν η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα θέλει ή όχι να εξομολογηθεί και να κοινωνήσει, ή να δει έστω στο δωμάτιό της ιερέα.

Οι γνωστοί παππούληδες, στους οποίους είχε απευθυνθεί η Μαρία Γκεόργκιεβνα, είχαν σηκώσει τα χέρια: κανείς δεν αποφάσιζε να κοινωνήσει μια γιαγιά, χωρίς να ξέρει αν πιστεύει στο Θεό (σε όλη τη συνειδητή ζωή της η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα ήταν μέλος του κομμουνιστικού κόμματος, άθεη).

Με τη Μαρία Γκεόργκιεβνα συλλογιζόμασταν πολύ καιρό αυτή την ασυνήθιστη

κατάσταση, αλλά δεν μπορούσαμε να σκεφτούμε τίποτα. Στο τέλος, δε βρήκα τίποτα καλύτερο από το να πω:

«Ξέρετε, Μάσα, άλλο θέμα είναι οι δικές μας ανθρώπινες επιφυλάξεις κι άλλο πράγμα το να πάμε στη γιαγιά σας με τα Άχραντα Μυστήρια του Χριστού. Αν εμφανιστούμε εκεί, ίσως ο Ίδιος ο Κύριος να τα τακτοποιήσει όλα με κάποιο τρόπο. Δεν μπορούμε να βασιστούμε σε τίποτα άλλο.»

Η Μαρία Γκεόργκιεβνα συμφώνησε.

Το πρότεινα τέλος πάντων, αλλά για να είμαι ειλικρινής ούτε εγώ ο ίδιος πίστευα πολύ στην επιτυχία. Γι' αυτό -ντροπή μου!- ανέβαλλα καιρό την επίσκεψη στην ασθενή: κάπως δε μου ερχόταν να πάω με τη Θεία Κοινωνία σ' έναν άνθρωπο που το πιθανότερο ήταν ότι δε θα καταλάβει καν γιατί εμφανίστηκα στο σπίτι του. Πέραν τούτου προέκυπταν, όπως πάντα, επείγουσες δουλειές -μ ια το ένα, μια το άλλο...

Τελικά, η Μαρία Γκεόργκιεβνα μου απέδειξε πως έχει κληρονομήσει από τον πατέρα της το περίφημο ζουκοφσκικό πείσμα... Αλλά κι εγώ ντράπηκα για τη μικροψυχία μου. Ως εκ τούτου, αποφασίσαμε τις επόμενες μέρες να κάνουμε δύο δουλειές με τη μία: να αγιάσουμε το διαμέρισμα του στρατάρχη και να επιχειρήσουμε να εξομολογήσουμε και να κοινωνήσουμε τη γιαγιά. Αν βεβαίως η ίδια το θελήσει και δεχτεί σωστά την επίσκεψή μου. Το τελευταίο ήταν όχι μικρής σημασίας: η Μαρία Γκεόργκιεβνα με προειδοποίησε ότι η γιαγιά μπορεί και να θυμώσει. Επίσης πληροφορήθηκα ότι δεν αντέχει καθόλου ανθρώπους ντυμένους στα μαύρα. Από το κακό στο χειρότερο! Χρειάστηκε να ράψω βιαστικά άσπρο ράσο.

Επιτέλους, πήγαμε να αγιάσουμε το διαμέρισμα του στρατάρχη Ζούκοφ και να κοινωνήσουμε την πεθερά του. [Παρεμπιπτόντως, δεν ήταν μια απλή πεθερά: ήταν ίσως η μοναδική πεθερά σε όλη την ιστορία της ανθρωπότητας, προς την οποία εξέφρασε δημόσια την ευγνωμοσύνη του (στο εσώφυλλο του βιβλίου των απομνημονευμάτων του) ο ίδιος ο γαμπρός της -και τι γαμπρός! Ο Γεώργιος Κωνσταντίνοβιτς Ζούκοφ, ο υπερβολικά απαιτητικός με τους ανθρώπους στρατάρχης!].

Ομολογώ ότι δεν μπήκα στο δωμάτιο άφοβα. Ήμουν ντυμένος με το άσπρο μου ράσο και κρατούσα τα Τίμια Δώρα στο αρτοφόριο. Η μικρόσωμη ρυτιδιασμένη γιαγιά ήταν ξαπλωμένη, ευπαρουσίαστη και τακτοποιημένη νοικοκυρεμένα στο κρεβάτι της.

Κοιτώντας δειλά προς τη Μάσα, πλησίασα στο κρεβάτι και είπα προσεκτικά:

«Χαίρετε Κλαύδια Γεβγκένιεβνα».

Η γιαγιά κοίταζε στο ταβάνι με αφηρημένο, απλανές βλέμμα. Ύστερα γύρισε αργά προς εμένα.

Τότε το βλέμμα της έγινε τελείως διαφορετικό.

«Παππούλη!», αναφώνησε, «Επιτέλους ήρθατε! Σας περίμενα πολύ καιρό!».

Σάστισα. Μου είχαν πει ότι η γιαγιά ήταν (για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους) σε βαθύ μαρασμό, ότι είχε χάσει τα λογικά της εδώ και αρκετά χρόνια και ξαφνικά... Σε πλήρη σύγχυση στράφηκα προς τη Μαρία Γκεόργκιεβνα.

Όμως αν εγώ δοκίμασα έκπληξη, η Μάσα και η φίλη της, που είχε έρθει για τον αγιασμό τους διαμερίσματος, είχαν συγκλονιστεί! Η Μαρία Γκεόργκιεβνα άρχισε να κλαίει και βγήκε τρέχοντας από το δωμάτιο, ενώ η φίλη τους μου εξήγησε ότι τίποτα παρόμοιο (με την έννοια της λογικής ομιλίας) δεν είχε τύχει να ακούσουν από την Κλαύδια Γεβγκένιεβνα εδώ και τρία χρόνια.

Εν τω μεταξύ η γιαγιά συνέχιζε:

«Παππούλη! Γιατί κάνατε τόσο καιρό να ‘ρθείτε;».

«Συγχωρέστε με, παρακαλώ, Κλαύδια Γεβγκένιεβνα!», την παρακάλεσα ολόκαρδα. «Φταίω! Πάντως ήρθα τώρα...».

«Ναι, ναι! Και πρέπει να κάνουμε μαζί κάτι πολύ σημαντικό!», είπε η πεθερά του στρατάρχη Ζούκοφ. Και πρόσθεσε αγχωμένα: «Μόνο που δε θυμάμαι τι».

«Πρέπει να εξομολογηθούμε και να κοινωνήσουμε».

«Πολύ σωστά. Μόνο, σας παρακαλώ, βοηθήστε με».

Μας άφησαν μόνους. Έκατσα σ’ ένα καρεκλάκι δίπλα στο κρεβάτι της και, με τη βοήθειά μου, η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα εξομολογήθηκε ειλικρινά και άφοβα όλη της τη ζωή αρχίζοντας από τα δέκα της χρόνια, τότε που ως μαθήτριας γυμνασίου πήγε τελευταία φορά για εξομολόγηση. Επέδειξε τέτοιο μνημονικό, που έμεινα έκπληκτος.

Όταν τελείωσα, κάλεσα τη Μάσα και τη φίλη της και διάβασα παρουσία τους τη συγχωρητική ευχή στη γιαγιά. Εκείνη είχε ανακαθίσει στο κρεβάτι και έλαμπε.

Τέλος, την κοινωνήσαμε των Τιμίων Μυστηρίων του Χριστού. Το καταπληκτικό

ήταν ότι μόλις άρχισα να λέω την καθιερωμένη ευχή προ της Θείας Μεταλήψεως («Πιστεύω, Κύριε, και ομολογώ...»), η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα σταύρωσε μόνη της τα χέρια, όπως πρέπει πάνω στο στήθος. Φαίνεται ότι επέστρεψαν στη μνήμη της οι εικόνες της μακρινής παιδικής μετάληψης.

Δώσαμε στην γιαγιά αντίδωρο βουτηγμένο σε αγιασμό και η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα ξάπλωσε, ήρεμη και ειρηνική, μασώντας με ευχαρίστηση το αντίδωρο με το φαφούτικο στόμα της.

Εμείς ξεκινήσαμε τον αγιασμό του διαμερίσματος. Όταν ξαναμπήκα στο δωμάτιο της Κλαύδιας Γεβγκένιεβνα με το δοχείο του αγιασμού, εκείνη έβγαλε από το στόμα της το αντίδωρο και μου ένευσε φιλικά. Μετά τον αγιασμό, καθίσαμε να φάμε με τη Μαρία Γκεόργκιεβνα, τον γιο της Γεγκόρ και τη φίλη της. Με τη συζήτηση πέρασε μιάμιση ώρα περίπου.

Ετοιμάστηκα να φύγω και πέρασα να αποχαιρετήσω την Κλαύδια Γεβγκένιεβνα. Η γιαγιά, όπως προηγουμένως, ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι, αλλά παρατήρησα αμέσως ότι κάτι είχε συμβεί στο πρόσωπό της. Το αριστερό του μέρος σαν να είχε πέσει και ήταν απόλυτα ακίνητο. Φώναξα τη Μαρία Γκεόργκιεβνα. Εκείνη όρμησε στη γιαγιά ρωτώντας τι της συμβαίνει, αλλά η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα δεν απαντούσε. Καταλάβαμε ότι ήταν παράλυση.

Έτσι αποδείχθηκε. Τα λόγια μετανοίας στην εξομολόγηση ήταν τα τελευταία, που πρόφερε στη ζωή της η Κλαύδια Γεβγκένιεβνα. Σύντομα κοιμήθηκε. Με την ευλογία του αγιοτάτου πατριάρχη την κηδέψαμε σ' εμάς, στη μονή Σρέτενσκι. Το Υπουργείο Αμύνης διέθεσε για την κηδεία της πεθεράς του στρατάρχη Ζούκοφ ειδικό στρατιωτικό άγημα.

Απόσπασμα από το βιβλίο "Σχεδόν Άγιοι"
του Αρχιμ. Τύχων Σεβκούνωβ

Πηγή:xfd.gr